562. štev. V Ljubljani, petek dne 18. julija 1913. Leto II.

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravništvu mesečno K 1·20, z dostavljanjem na dom K 1·50; s pošto celoletno K 20·—, polletno K 10·—, četrtletno K 5·—, mesečno K 1·70. — Za inozemstvo celoletno K 30·—. — Naročnina se pošilja upravništvu. Telefon številka 118.

DAN

NEOVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Ko bi hotela biti poštena.

Kljub »vsestransko zadovoljivim uspehom« Skopeljskega sestanka se položaj na Balkanu še ni prav nič oblažil. Do trenotka se še niso začela pogajanja med Bolgarijo in njenimi nasprotniki.

Obnašanje bolgarskih državnikov je več kot čudno. Ta polževa počasnost, ki vlada v Sofiji je nerazumljiva. Od vseh strani prodirajo sovražne armade v notranjost kraljevine: od severa in vzhoda Rumuni, od juga in zapada Srbi; grozi nevarnost Drinopolju — **v Sofiji pa kakor bi držali roke navskriž.** Ali vlada tam mar takšna neenotnost v vladajočih krogih? Kdo ovira mir? Ali še ni dovolj ponižana država? Od koga vendar pričakuje Bolgarska pomoči? **Zakaj vendar ne izprevidi, da njen pravi prijatelj more biti le Srb!** Skleniti mir, definitivni mir s Srbijo in po nevarnosti bi bilo, kajti Srb je viteški in pest srbskega vojnika je vedno železna in neutrujena in močna dovolj, da spametuje v zvezi z Bolgarsko vse one, ki bi hoteli ropati.

Pašič še vedno dela, da bi se ustanovila nova zveza balkanskih držav na širšem in trdnejšem temelju; kdo bi mogel to ovirati, če bi enkrat zavladal mir med narodi? Danes seveda je pa to drugače: Vest, da se vrše pogovori o novi zvezi je spravila v veliko nevarnost Avstrijo, ki hoče vse sile napeti, da to prepreči. — Tudi delo!

* *

Rusija si na vse načine prizadeva, da pošlje Bolgarija svojega odposlanca v Belgrad. Tudi avstrijski veleposlanik je naznanil ruski vladi, da **se morajo na Balkanu sovražnosti čim preje ustaviti.**

Tudi Rumuniji se je od obeh velesil nasvetovalo, naj odneha. **Toda Rumunija vedno in vedno izjavlja, da ji ni za ozemlje, temveč le, da prisilijo s svojim nastopom Bolgarijo, da sklene mir s Srbijo in Grško.** In takšen namen je lep in nihče ne more imeti proti temu ničesar.

Kar se tiče konference, kjer bi se obravnavala in rešila vsa sporna vprašanja, ne sili Rusija nič več, da naj se vrši v Petrogradu, temveč je pripravljena, da se **konferenca vrši v Berlinu kot evropska konferenca.**

Turška pustolovščina se ne bo obnesla. Proti njej bodo nastopile velesile in Rusija utegne Porti zagroziti, da je postalo armensko vprašanje aktualno.

Vtis, ki ga napravlja današnji položaj, je, da bi vseh zapletljajev in spletk bilo konec, kakor hitro bi se Bolgarija odločila za — pošteno pogajanje.

Stara pesem.

Hrabri Srbin, dobri Srbin,
poleg meje je sedel,
mirno strune je ubiral,
pesem tako si je pel:

Zdaj smo vojno dokončali,
uredili smo prepir,
Turka v Carigrad pognali,
zdaj bo vendar enkrat mir.

Mi smo šli na Kumanovo,
kjer je Zekki paša bil —
on je mislil za gotovo,
da bo nas nazaj podil.

Smo postavili topove
v desno mu in levo stran —
doživeli slavne dnove,
Turek bil je v beg pognan.

Turki v Skoplje so bežali,
komaj pa so tja prišli,
naših so topov se zbali,
dalje so pobegnili.

Tja na Veles so drvili
in od tam na Prilep — grad,
nam topove so pustili,
da so mogli bolj bežat.

Smo topove obrnili
in svetili jim na pot,
da bi pota ne zgrešili,
kot storili so drugod.

Ko topovi so grmeli
pesmi peli smo tako:
lahko zdaj smo vsi veseli,
Turki v Azijo gredo.

Naše bilo je Kosovo
Lazarja junakov grob,
carstvo dvignili smo novo,
kjer brat — Srbin bil je rob.

Z nami hodil je ob strani,
Marko-kraljevič junak —
kar je naše — kdo nam brani
da tu stopa naš korak!

V Prilepu smo Turke vjeli
zapodili smo jih v beg,
srbsko pesem smo zapeli
z nami pel je dol in breg.

V Bitolj šel je Zekki paša
da pomoči bi dobil —
šla z njim je vojska naša,
težek boj se je vršil.

Reka Črna vsa rudeča
bila naše je krvi —
z nami Bog, junaška sreča,
Bitolj naš je — čez tri dni.

Turki so naprej bežali
do Janine so prišli,
tam so Grki jih napadli —
Zekki paše nič več ni.

Smo topove obrnili
in odšli smo pod Odrin —
tam smo hrabro se borili
Šukri paši — za spomin.

Drinopol je mesto slavno,
mnogo je okrog zidov,
vzeti ga — to je težavno,
če junaških ni topov.

Tam Bolgari, braći naši,
so se bili mesecev šest,
so pretili Šukri paši,
da dobe ga v svojo pest.

Ker ni hotel se podati —
zagrmel je srbski top —
padel je Odrin bogati
stare turške slave grob.

S tem smo vojno dokončali,
in peljali se domov —
in dan zmage praznovali
v slavo srbskih smo topov.

Zdaj se lahko veselimo
Srb iz robstva je otet —
kar dosegli smo to zimo,
čudi se vesolini svet.

Ko je Srbin to prepeval
ga poslušal je Bolgar,
v jezi ves je zarudeval
mislil: To je čudna stvar.

Srb postal je premogočen,
zemlje si preveč je vzel —
zadnji boj še ni odločen,
kje dobiva vsak svoj del?

Jaz od meje ga bom spodil
zemlja ta je moja last,
ruski car nam ne bo sodil,
kdo nad njo ima oblast.

V Srbina se je zakadil,
hudo grizti ga začel,
Srbin pa ga ni pogladil,
krepko ga je v roke vzel —

in pognal ga preko meje,
kar so dale mu moči —
sam naj sebi v zlo prišteje,
kdor nesreče si želi.

Zdaj pa slavno mesto Skoplje,
mu ponuja tak program:
da kdor drugim jamo koplje,
lahko pade vanjo sam.

Slovenska zemlja.

Iz Ribnice.

Sokolski zlet v nedeljo dne 20. julija ne da spati našim klerikalcem. Posebno na srcu leži našemu kaplanu Rakovcu, ki je vse Sokole že neštetokrat preklel in poslal v pekel. Zadnje dni šolskega leta je porabil v to, da je v šoli nežni mladini pravil, da so Sokoli sami antikristi, da ne sme nikdo od otrok iti gledat Sokolov, ko pridejo, še manj pa, da bi se kdo udeležil telovadbe ali pa veselice. Ne vemo, kdo mu je sicer dal dovolienje za taka obrekovanja, to pa Rakovcu povemo, da si hujskarij napram našim otrokom ne bodemo pustili dopasti, pa naj si bode potem »pater Janez« ali pa kdo drugi izmed črnosukniežev. Posebno pa dela sive lase temu nestrpnežu in jezuitu ko ve, da se bode ljudstvo iz ribniške doline v obilnem številu udeležilo tako sprejema Sokolov, kot pa tudi telovadbe in veselice. Ker ve, da tega ne more preprečiti, dasi je zadnjo nedeljo proti brezvercem in antikristom — Sokolom in hinavsko, prav po jezuitski morali in navadi zavijal oči, napravil bode z žensko Marijino družbo, da vsaj te svoje »nežne ovčice« obvarje pred postavnimi Sokoli, izlet k Sv. Gregorju takoj po kosilu. Poleg tega pa je nahujskal dekleta, ki ob drugih prilikah za plačilo seveda pomagajo streči gostom po gostilnah, da so svojo službo odpovedale, z ozirom, na dohod Sokolov in z oz. na sokolsko slavnost. Ravno tako je tudi nahujskal proti naprednjakom sploh. Temu prenapetežu, ki misli, da ga zadostno varje njegova črna suknja, ni nobena stvar sveta. Vtika se v vsako stvar, posega v najožje družinske in rodbinske razmere. Ni dolgo tega, kar je napadel one, ki se izselijo v Ameriko in jim podtikal najslabše lastnosti, kot bi bili izmeček človeštva. Sedaj pa se je spravil nad Sokole. Svetujemo mu radi tega naj enkrat preneha s svojim obrekovanjem in hujskanjem, sicer bomo nastopili drugo pot, da ga ukrotimo. Postrigle so se že peruti hujšim jezuitom, kot je Rakovec, pa se bodo tudi njemu. Vse one pa, ki bodo po kaplanu Rakovcu nahujskani našemu izletu in našim prireditvam skušali kako kljubovati si bomo pa zapomnili in se bodemo v prihodnje vedeli ravnati. Bo že še prišel čas obračuna! Vemo pa, da se bode, poleg številnega občinstva iz Ljubljane in drugod našega pomembnega sokolskega slavja dne 20. julija udeležilo tudi naše kmečko ljudstvo v obilnem številu, kljub vsemu odporu in hujskanju »patra Janeza«.

Cerklje na Dolenjskem.

Tukajšnja podružnica družbe sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo, dne 20. julija 1913 veliko vrtno veselico, pod naslovom »Kmečki semenj«. Mešetarji prekupci in razni kramarji so si že preskrbeli prostore in kdor se še misli priglasiti, naj to stori v najkrajšem času, da ne bodemo nazadnje glede prostora v zadregi. Znani Maticbeg-paša nas tudi obišče z vsem svojim haremom in celim muzejem »Balkansko-turške vojske«. Vino se bode točilo iz znane dolenjske okolice »Gada-Dagh«. Ob tej priliki se vrši sem zlet »Sokola posavskega okrožja, ki nastopi tudi z javno telovadbo. Torej, kdor se hoče v nedeljo zabavati, kar v Cerklje. Pri celi prireditvi svira slavna rudniška godba iz Trbovelj.

Iz Škofje Loke.

Znano vam je, da se gradi nova cesta iz Škofje Loke na kolodvor. Da pa svet izve, kako se gradi ta cesta, vam o tem poročam. Kakor se sliši, občinski možje pregledujejo skoro bi rekel vsak dan, kako se dela, pa če jo bolj ogledujejo, bolj je zvita, tako da zaradi ovinkov ne bo za las bolješi od stare, zaradi klancev se pa danes še ne ve, mogoče jih tudi ne bo manjkalo. Ravno v sredini se pa gradi železobetonski most, sicer bo precej dolg in visok, in kot tak bi moral biti tudi močan, kajti črez ta most se bode vozilo teže, da malokje toliko. Sedaj se betonira, in ali mislite, da delajo beton iz boljšega materijala? O ne najslabši materijal rabijo za ta beton, seveda za to, da je bolj poceni. Neki tukajšnji obrtnik je imel razgovor s tvrdko, da ji preskrbi materijal za beton. Sicer je ta materijal najboljše vrste, ker je iz vode in je čisto brez vsake zemlje, kajti materijal, ki je z zemljo zmešan, še nikdar ni bil za beton

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Vrlo, vrlo, oče Florestan!« je vzkliknil Teodor. »Vsi v zboru!...« Trkaje takt s kozarcem, je zapel s starim komedijantom:

»Za dom mi puško še vihti!...«

Dokaj čuden človek je bil ta gospod Florestan. Pet križev je že nosil na hrbtu, pa še ni enega belega lasu na glavi. No, seveda nekam čudna se je zdela ta neizpremenljiva plava barva njegove dolge grive poleg obraza z gostimi, drobnimi gubami, značilnimi za polt, ki je bila dolga leta vsak večer našminkana in napudrana.

S svojimi nasvedranimi lasmi in svojo rdečo čepico je bil podoben staremu gimnazijcu, ki so ga pustili v skritem kotu njegovega razreda in pozabljali nanj, dokler se ni izpremenil v mumijo.

Poznalo se mu je, kako ga radosti, ko sliši zvočno donenje svojega glasu. Toda odkašljal je prav diskretno in vprašal gospo Olimpijo:

»Ali je gospodar že prišel?«

»Ni ga še, gospod Florestan.«

»To je dobro... Odpočijem si malo s svoji pisarni, dokler ga ni. Noge in roke me bole od truda.«

»Od kod prihajate?«

»Od ekserciranja.«

»Vi!...«

»Ali je to kaj čudnega?« je zategnil starec. »Saj sem vendar narodni gardist. To svojo službo opravljam točno, kakor opravljam točno svoj posel kot režiser.«

»To je res, kar se tiče točnosti, pravim Burg...« — popravila je naglo — »gospodu Burginjonu, da vam ni para v vsem Parizu.«

»Hvala vam, da ste mi pravični, gospa Olimpija,« se je poklonil Florestan z zadovoljstvom. Toda dodal je takoj: »Še rajši pa bi slišal, če bi mi dejali, da se občinstvo pritožuje, ker me sliši tako redkokdaj peti.«

»Oh, saj pojete itak samo iz vstrežljivosti... kadar manjka kaka številka v prvem delu koncerta. Počemu bi se pa trudili brez potrebe? Na koncu meseca je itak vseeno.«

»Nekaj je na tem svetu, kar ni vse eno,« je dejal Florestan z nekoliko užaljeno dostojanstvenostjo. »To je ploskanje... to je pohvala. V pisarno grem, gospa Olimpija.«

Odšel je, dočim je zabavljal Teodor poluglasno za njim:

»Razvalina stara... on misli res, da ga še poslušajo kakor svoje dni, ko je bil pri Komični operi... Ali ni smešno!..«

Gospa Kavaljéjeva pa je dejala:

»To ni smešno, Teodor .. to bi ti moralo odpreti oči.«

In s prstom je pokazala na vrata, skozi katera je bil izginil Florestan:

»To je mož, ki je imel talent, kakor pravijo... Konservatorij je dovršil z odliko in bil angažiran takoj nato... izkratka, njegov položaj je bil imeniten, toda mož se ni znal okoristiti z njim in obogateti s svojim glasom, ki mu je nesel stotake in tisočake. Dandanašnji je pa režiser z mesečno plačo stoinpetdeset frankov, da mu ni treba umreti gladu. Prosim te, kaj je to v Parizu?«

»Malo je!..«

»In zatorej, mucek moj, ako ti pripravim par beličev, glej, da jih ne zapraviš po neumnem in da ti ne bo treba živeti kakor Florestan, kadar ne boš niti mlad, niti lep.«

Teodor je zažvižgal zateglo in dejal:

»Ali je to poučna zgodbica, mama?«

»Opomin je, dragec moj.«

»Ali, jaz nisem tenor in ne mislim služiti kruha s svojim glasom.«

»Radovedna sem, s čim potem,« je zamrmrala mati.

»S čim? Kaj poznaš mojo idejo: otvoriti plesišče — imenitno plesišče.«

»Toda nesrečnež, kje hočeš vzeti denar?«

»Ali mi ga ne posodiš ti?«

»V ta namen nikoli; preveč tvegano je.«

»Motiš se. S svojim prijateljem Rafaelom... Rafaelom Bidrotom, saj ga poznaš...«

Prekinil se je in pogledal ven:

»Poglej no, nekdo prihaja... Kdo je ta ženska, ki stopa z voza?.. In kaj ima v naročju!...«

Olimpija, ki se je bila ozrla, je prekinila Teodorja z glasnim vzkrikom:

»Ah, moj Bog!...«

In že je stekla proti vratom in jih odprla na stežaj.

»Ti, mala moja!... Ti si tu!...«

In z neizmerno osuplostjo je pokazala drobno breme, ki ga je imela Marta v naročju.

»Pa tole... ta črviček?... Kaj pomeni to?...«

Val krvi je zalil bleda lica Marte Lemetrove.

»Teta...« je zajecljala, »teta...«

In videča mladega moža v vojaški obleki, ki se je približal radovedno, je zardela še huje ter povzela:

»Teta.. rada bi govorila z vami... sama, med štirimi očmi.«

V njenem glasu je bilo toliko prošnje, v njenem pogledu toliko tesnobe! Olimpija Kavaljéjeva se je obrnila k sinu:

»Daj, mucek, stopi malo okrog — tam, skozi vrata, ki vodijo v dvorano.«

»Ali... kdo pa je ta gospodična?...«

»Tvoja sestrična Marta... Daj, spravi se, mucek moj, saj vidiš, da hoče govoriti z mano na samem.«

Odslovivši ga tako, se je obrnila k novodošlici:

»Tak poljubi me vendar, mala moja!«

Marta ji je ponudila svoje oškrlateno čelo.

»In povej mi brž.. kaj je s tem otrokom?«

»Moj otrok je.«

»Tvoj!... Ti imaš otroka!...«

»Oh,« je vzkliknila Marta in zajokala krčevito, »ali me boste pahnili od sebe? Potem sem... izgubljena!...«

»Od sebe da bi te pahnila!... Tebe!...«

Ponavljala je, kakor da ji ne gre v glavo: »Marta — otroka!«

In vprašala je, ne da bi odgovorila na Martino obupno vprašanje:

»Kaj pa oče?.. Ali ve?«

»Zapodil me je...« je jeknila Marta.

»Ah, bogme!... Čudila bi se, če bi bilo narobe... On ima vedno svoje posebne manire.«

In kakor da netijo te besede v njej stari srd, je zagodrnjala:

»Zapodil... No, jaz te ne bom zapodila... Že zato ne, ker si itak dovolj nesrečna, ko si se dala spraviti v ta nerodni položaj... In tudi zato ne... eh, saj je res — vsakomur se lahko zgodi to, kar se je zgodilo tebi... Sploh dokazuje vsa reč, da si uboga, nedložna stvar... kajti malopridnice se znajo čuvati...«

Postajala je domača in dobrohotna.

»Ali je fant?«

»Deklica je...«

porabljen. Ali gospodje niso bili tega mnenja, oziroma so bili samo nekaj časa. Kolikor časa je bil materijal v vodi je bil dober. Obrtnik v svesti si, da bo nekaj zaslužil, je seveda najel dva delavca, da sta mu ven iz vode vozila in nosila. Ali sedaj, ko ima materijala dosti zunaj, pa pridejo in- Le brezmejni — milo rečeno! — neje sposoben. Rekli so, da bo, pa kaj vraga, kdo bi mislil, čez eno uro pa jo primahata dva nazaj in glejte materijal ni sposoben za beton. — S tem ima pa škodo obrtnik sam, kajti on je moral delavce plačati in sedaj, kaj naj počne z materijalom. Nič bi ne imel proti temu, ako ga ne vzamejo, pa če se pomisli, kakšen materijal rabijo za beton, tu se pa že vse neha! To ni druzega, kakor kamen in navadna prst, seveda pri tem se rabi manj cementa, ali kako drži to, naj vsak sam premisli. Seveda saj most ostane Ločanom, tvrdka ga ne bo nesla s seboj, kajti ona ga ne rabi ali posledice tega mostu bo nosila Loka sama. **Ločan.**

Ljutomer.

Otvoritev žrebčarne. V nedeljo dne 13. t. m. so imeli slovenski redilci žrebet v ljutomerski okolici svoj najpomembnejši dan, saj so videli v njem in onem, kar jim je prinesel izpolnitev davnih želja: otvoritev žrebčarne. Ljutomeržani niso zastonj ponosni na čilo in brzonogo svojo domačo pasmo, ki kaže po raznih dirkah od leta do leta lepše da, sijajnejše uspehe. Tik pred 10. uro dopoldne so dospeli od vseh strani gostje z vlakom in avtomobili. V dolgem sprevodu vozov, na čelu jim 40 slovenskih jezdecev v domači, narodni noši, se je pomikala vsa ta množica, katero je izpolnjevalo na tisoče domačega občinstva, v občino Cven, kjer je prisostvovala dirki. Zato je bila poljska sv. maša, ki jo je bral domači dekan, in blagoslavljanje nove žrebčarne. Po blagoslavljanju so se razkazovali gostom konji domače pasme, žrebeta, blizu 100 glav, ki jih je v vseh mogočih varijantah dira in hoje kazal jezdec-Slovenec. Za tem se je vršil ogled žrebčarne, največje v alpskih deželah, ki ima prostora za 100 žrebet. Žrebčarna pa ni v prid domačim konjerejcem, marveč vsem članom zadruge. Prvenstvo seveda pripada Ljutomercem. Za držanje žrebet je plačati poleti 55 K, po zimi 12 K mesečne paše. Navzoči so bili dež. namestnik grof Clary, sekc. nač. poljedelskega ministrstva dr. Köller, vitez Roßmanit in še mnogo dostojanstvenikov ter vabljenih gostov. Govorili so že omenjeni, deloma nemško-slovensko, ter podpredsednik zadruge g. veleposestnik Rajh, ki je govoril najprej slovensko, nato nemško in zopet slovensko. Kar je bilo posebno pozdraviti, je bila okoliščina, da so se ljutomerski Slovenci vrlo postavili. Videli smo ponosno plapolajoče slovenske trobojnice, poleg državne in deželne barve. To seveda tržkim renegatom ni bilo po volji in sklenili so zelo smešno demonstracijo: izostali so od slavnosti! No, nihče se za njimi ni jokal in nihče jih ni pogrešal! Ljutomerski Slovenci pa naj tudi v bodoče pazijo, da ohranijo slovensko lice svojega podjetja. Živeli in imeli mnogo sreče ter uspehov!

V soboto ob 8. uri v „Narodnem domu“

koncert in veselica

naprednih jugoslovanskih učiteljiščnih abiturijentov in abiturijentk.

Štajersko.

Mojim mariborskim prijateljem v album! Notica o zadnjem vzletu mariborskega »Sokola« k Sv. Ani na Krembergu, je dala zopet nekaterim gospodom povod, potvarjati istinitost vsebine one notice. Zgodilo se je to z prozornim namenom, ki ga pa za enkrat — raje pustimo! Povod so dale besede g. Painharta o sokolskih »starostih«. K tem besedam bodi povedano, da so bile dane po vsebini tako, kot jih je imenovani gospod — po svojem lastnem priznanju! — rabil, ne da bi bil hotel žaliti s tem koga on, še manj pa jaz! Le brezmejni — milo rečeno! — taktnosti se je zahvaliti, da se jih je drugače tolmačilo. Žalostno pa se mi dozdeva, da morejo take — namenoma — potvorjene govorice, tudi najti poslušna ušesa! Zdi se mi, da je vsak nadaljni zagovor popolnoma odveč. Če pa bi bilo treba, še česa, potem — sem tudi pripravljen! Onim pa, ki se bore s takimi sredstvi, bi priporočal v blagohotno premišljevanje znani izrek: »Hony soyt qui mal y pense!« Iv. S.

Iz Št. Lenarta v Slov. Goricah. (Stražine nesramnosti.) V zadnjem času je uprizorila mariborska »Straža« celo serijo najnesramnejših napadov proti odvetniku dr. Gorišeku. Mi smo te napade puščali in nanje nismo reagirali, kajti vedeli smo, da se jih dr. Gorišek sam zlahka ubrani. Tudi danes g. dr. ne bodemo morda sekundirali, pribiti pa hočemo zgolj le dejstvo, za kako silno nevarnega smatra naša »Stražica« imenovanega gospoda, dasi je šele pričel prav(?) delovati. So to šele prvi poizkusi — če stvar smemo tako krstiti — a že poseza »Straža« po najsramotnejših sredstvih: začela je sramotiti ime očeta dr. Goriška, vrlega, vsikdar naprednega, žal, prezgodaj umrlega, zdravnika dr. Goriška, moža, ki je s svojim neumornim delom kot župan divnih naših Kuš pripomogel, da so danes Kuše kot slovenska posest, znane širom slovenske domovine. Kakšnega vzvišenega mnenja o »Straži« pač nihče nima. Značilne pa so take brezsramnosti po njenih predelih na vsak način za način političnega boja njenih krušnih očetov, ki se ne strašijo niti, skruniti to, kar je najdivnejšim narodom sveto: spomin umrlih!

Voitsberg. (Ris?) Vesti o razsajanju one zverjadi, ki že tedne in tedne po voitsberški okolici razsaja, postajajo od dne do dne različnejše. Stalno je le eno, namreč velikanska škoda, ki presega že več kot 3000 K. V zadnjem času je zver zopet poklala 4 glav živine. V enem slučaju je baje še bil pastir v stanu, oddati več strelov na zver, ki je čepela nekemu živinčetu na hrbtu, ozir. tilniku, a je ni zadel pač pa preplašil. Ko je zver odbežala, je bil v stanu edinole razločevati njeno mačjo postavo. Pravijo, da je nek Gradčan iskal sledove pri čemer je našel, da je stopalo zverjadi v prerezu veliko 10 cm kar baje ovrže mnenje, da bi to zamogel biti volk ali pa pes. Sled — stopalo — pri teh, obsega le 7 do 8 cm v prerezu. — Tudi posestniki lovov v voitsberški okolici zelo tožijo, ker je zginila vsa divjačina. Deloma so našli ogrodja poklanih živali, deloma pa so pobegnile v druga lovišča. Ker vsi pogoni dosedaj niso nič pomagali, bodo začeli z nastavljanjem železij. — Splošno čudno je, koliko najraznovrstnejših vesti kroži po časnikih, ne da bi danes bilo možno reči, katera odgovarja resnici. Da, niti to se ne ve, kdo je ta skrivnostni morilec, ki napada tako drzno, pasoče se črede. — Ker škoda stalno narašča, so sklenili posestniki čred, da odženejo svoje živali s planin.

Maribor. (Pred novo situacijo.) Zadnja leta postajajo za nas mariborske Slovence prav posebnega pomena. Ne mine skoro četrtletje, da bi ne imelo za nas svoj poseben narodno-političen pomen. Kdor je koncem lanskega leta opazoval boje med Nemci samimi ob priliki občinskih volitev, je moral spoznati, da si **gotova struja pripravlja polje za bodočnost. Vendar to, kar se je takrat navajalo bolj kot kombinacije, se danes smatra lahko že kot fakta.** Minuli teden je šel na dopust dosedanji župan mesta, dr. Schmiederer, in njegove posle je »začasno« prevzel podžupan **H. Wastian.** Ta korak ima v nemški družbi skoro izključno pomen, skorajšnjega odstopa doktor Schmiedererja. Sicer je pod njim divjalo Nemštvo proti Slovencem kar le mogoče, vsekakor pa se govori, da je to vodilnim našim someščanom — seveda, sami »trdi« Nemci! — še vse premalo. Mož jim je že prestar in nezmožen, voditi oni odločni boj proti nam, kot ga zahtevajo uskoki. Ker bi bilo ob času občinskih volitev energično odklanjanje zopetnega prevzetja županskega mesta vendarle vzbudilo nekoliko več pozornosti, kot bi bilo to zdravo za naše Nemce, se je baje dal dr. Schmiederer vendarle pregovoriti, da je še enkrat prevzel to mesto. Nastale pa so baje diference, ki — poleg zavožene mestne gospodarske politike — bodo najbrže stvar v kratkem vrgle v čisto nove tire. Počakajmo in bodimo previdni, kajti za slučaj, da se to zgodi v kratkem, **moramo biti pripravljeni na hude boje.**

Ptuj. (Prijet nasilnež.) Pred kratkim je orožništvo prijelo v Skorbi pri Ptuju nekega Antona Goloba, ker je grozil krčmarici Rozi Herzogovi, da jo bo ustrelil. Prišel je v krčmo zakonskih Herzog, koder je popival z nekim drugim gostom. Ko se ga je že precej navlekel, je dejal svojemu tovarišu, da mu je krčmarica pred 16leti obljubila ga poročiti, kar si je pa pozneje premislila. Radi tega jo bo ustrelil in tudi sebi končal življenje. Ko so Goloba prijeli in preiskali, so našli pri njem samokres z ostrimi naboji. Nevarnega možakarja so prijeli in izročili sodišču.

Ljubno. (Spopadi med delavci.) Med slovenskimi in nemškimi delavci v tamošnjih fužinah je prišlo pred dnevi do precejšnjega spopada, kot se govori vsled narodnostnih nesporazumljenj. Za pretečeno nedeljo, odnosno pondeljek, sta si obe stranki — baje — napovedali »boj«, a to pismenim potom. Ker pa je policija za vse to zvedela in odredila primerne korake, do tega spopada ni prišlo. Stvar sama, kot jo je brati v graških nemških dnevnikih, bi morda bila nekam otročja, če bi ne vedeli, da se od nemške strani sem, že dalje časa ščuje in ruje. **Obžalovati je pri tem le, da se naši rojaki ne poslužujejo primernejših sredstev in se ne obrnejo do merodajnih slovenskih faktorjev, kojih naloga naj bi bila, priti stvari — vzrokom — na sled. Graje vredna pa je na vsak način tudi nebrižnost slovenskih poslancev, kojim se stvar najbrže zdi premalenkostna. Ne pustite, da se izcimi iz vsega morda še — nesreča!** Našim rojakom, slovenskim delavcem, pa svetujemo kar najresneje, da naj se ne spuščajo v take stvari! Že danes, ko stvar ni še dolegla posebnih oblik, delajo graški dnevniki z vsemi silami proti delavcem—Slovencem in za te dni so jim že napovedali pravi časnikarski boj! Kdor noče torej sam sebi škodovati, naj raje pravočasno obvesti naše časopisje in pristojne faktorje. Imel bo oboje na svoji strani. S tem bo na vsak način več doseženo, kot s pobijanjem, kojega posledica bi bila le izguba kruha in prostosti!

Klerikalna konkurenca. V najnovejšem času domislil si je g. Anton Turnšek st. svoje delovanje preložiti iz Žlabora v Mozirje, ter namerava tukaj siloma dobiti mesarijo in gostilno, če pa že to ne, pa vsaj hotel I. vrste. Akoravno imamo v Mozirju že tako preveč gostilen in hotelov, tako ,da so večinoma že sedaj obstoječi prazni, upa vendar, da bode kljub raznim ugovorom to zaprošeno gostilno dobil. Mi dobro vemo, zakaj.

»Sloga« je za nekaj časa prenehala. Klerikalci vriskajo od veselja, da so se za nekaj časa iznebili nadležnega nadzorovalca. Gospodje okrog »Straže«! Le počasi! Ni še vseh dni konec ne, kar je bil danes samo bič vaše politike, postane še — lahko škorpijon. Samo nekoliko potrpljenja!

Dnevni pregled.

Nekoliko pouka onim, ki se čutijo prizadete. Piše se nam: Soc. demokrati na železnici postajajo zelo predrzni. Kar počenjajo sedaj ti gospodje, se ne da več tiho prenašati. Ako ne trobiš v njih rog, te denuncirajo, dajejo ti priimke, obrekujejo in zabavljajo. Ako je več gospodov socijev skupaj in zapazijo katerega, ki ni njihovega mišljenja, ga začno obdelovati in gorje ti, če ne pristopiš k njih društvu. Zmerjajo te s klerikalcem in jugoslovanom. S tem soc. demokratje posebno zbegajo nove ljudi, mlade sprevodnike in druge, ki jih love in jim prete na vse načine. Ako se ne udajo, jih skušajo sekirati in jih tako zbegati. Na železnici ali v gostilni, v službi, ali v prostem času, vedno so za njimi. Ako se jim pa zameriš, potem te po hribovsko napadejo v »Zarji«. Prosimo te svoje tovariše, da nas puste na miru s pobiranjem, obiranjem in obrekovanjem, ker bomo sicer drugod pred njimi poiskali pomoči. — Več prizadetih železničarjev.

»Slovanstvo v Slovencih« Praški »Narodni Listy« so v svoji 165. številki priobčili članek »Slovenci in albanska avtonomija«, ki je izšel, prvotno v »Dnevu«. Člankar iz Ljubljane pripominja: »Slovanska zavest v Slovencih je brez dvoma jako ojačila. O tem smo se uverili na pr. letos v aprilu, ko je vsa slovenska javnost zavrgla izvajanja g. dr. M. Rostoharja, univ. docenta v Pragi, ki jih je o »novoilirskem gibanju« priobčil v naši »Union«. Naravnost ogorčeni so bili Slovenci, da se je dr. Rostohar zavoljo slovenske avtonomije vnemal za nekako avtonomijo Albanije. Zelo značilen je v tem oziru članek »Slovenci in albanska avtonomija«, ki je takorekoč kot replika na albanofilstvo »Samoslovencev«. Navajamo ta članek radi tega, ker je v drugem delu aktualen tudi v današnjem srbsko-bolgarskem sporu in se bistveno vjema z nedavnimi izdajanji dr. K. Kramarja v »Nar. Listih.«

»Vzrast slovenske kulture«? Žurnalist ne more vedno misliti na jezikovne finese, a očitih napak se mora vendar ogibati; zlasti smemo to zahtevati od moža, visoka borba o slovenski kulturi, a piše v svoji neslovanski reviji — ki ji je žal slovanska Praga dala zibel — tak-le slovenski jezik: »spojevati« (241); »Napredna Misel« in »Veda« eksistirajo (str. 244); »nek« (245 itd.); »naš naroden cilj« (245); »ni v stanu« (308); »tovaršija« (310); »pritlikovec« (310); toraj (311); pisci **pismov** (!! str. 311); neki »anonimni radovednež« (str. 312) itd. Taka je »sasamoslovenska« kultura in tako pišejo nasprotniki »novoilirskega pokreta«.

»Edinost« se jezi, ker nam ni in ne more biti prav, da vedno zbada radi napak posameznikov kar celo Ljubljano. Ona tega, seveda, noče priznati in vendar dobi vsakdo, ki »Edinost« nekaj časa čita, vtis, da vlada pri njej velika animoznost proti vsemu, kar prihaja iz Ljubljane, ker pač misli, da je pristno slovensko samo ono, kar nosi na sebi pečat »Edinosti«, vse drugo je pa v narodnem oziru najmanj indiferentno, ako že ne — izdajalsko. Sedaj se izgovarja, da so njena očitanja bila naslovljena samo na mlekarsko zvezo, ali čemu ona tega ni rekla, temveč se je obregnila kar ob Ljubljano. Glede gradiva, ki ga baje nimamo, naj pa »Edinost kar lepo molči, ker je splošno znana stvar, da na Slovenskem ni bolj praznega lista od — »Edinosti«. To se vidi že iz tega, da se izven Trsta in Goriškega nikjer ne čita, »Dan« se pa čita povsod, kjer bivajo Slovenci. List, ki ne more dobiti čitateljev izven okoliša, v katerem izhaja, stori pač najboljše, ako ne piše o gradivu v »Dnevu«, ki se čita povsod po Slovenskem — pač za to, ker ima dovolj **dobrega** gradiva. **o.**

Predsednik Zedinjenih držav severne Amerike Wilson je v svoj kabinet poklical za ministre polovico žurnalistov. Bryan, državni tajnik, je bil izdajatelj lista »Commoner«, tajnik mornarice, Daniels, je bil izdajatelj »Relaigh News and Observer«. Tajnik notranjih zadev Franklin K. Lane je tudi žurnalist. Preje je izdajal »Tacoma News«, pozneje je bil dopisnik in reporter. Trgovinski minister je še pred nedavnim izdal knjigo, ki obravnava (tarifno) in obrtno politiko. Tudi na poslaniška mesta je Wilson poklical žurnaliste. Angleški poslanik, Walter Kines Page, je izdajatelj »Worlds Work«, njegov tovariš v Rimu Tomaž Nelson Page je pisatelj, poslanik v Bernu, Stowall, izdaja »Savannah News«. V parlament Združenih držav je vsaka od 27 držav poslala po enega žurnalista kot poslanca. Najpraktičnejši narod najbolj visoko spoštuje žurnalista.

Iz Potočarske vasi. V nedeljo smo imeli v naši vasi pogreb, ki nam ostane še dolgo v spominu. Umrl je vobče znani mesar in posestnik Martin Potočar v 72. letu svoje starosti. Bil je tudi v bitki pri Kustoci leta 1866. Kako priljubljen je bil pokojnik, se je pokazalo ob njegovem pogrebu. Udeležili so se ga ne samo znanci in prijatelji iz domače in sosednje vasi, ampak tudi iz Novega Mesta. Njegovi stanovski tovariši iz Mesta in Kandije so mu preskrbeli tudi lep venec. Nosili so ga domačini. Pokopan je bil na pokopališču v Dol. Kamencah. Pokojniku, ki je bil vedno narodno zaveden mož, bodi zemljica lahka.

Strela udarila v stavbnega mojstra. V sredo popoldne ob tri četrt na 2 je udarila strela v rezervoar pri Završnici. Strela je zadela betonskega mojstra Scherza in ga takoj omamila. Poslali so voz v Radovljico po zdravnika — in so ga prepeljali tja. Malo je upanja, da okreva. K temu se še poroča: Scherz je na odru pri koncu rova žeblje zabijal. Strela ga je zadela na glavi, je šla po prsih in po desni roki v sekiro in od tam odskočila v zemljo. Mož je padel nezavesten 2 metra globoko, a se vzlic temu ni nevarno poškodoval. Če ne bi stal na suhem lesenem odru, izoliran od zemlje, bi ga strela gotovo ubila. Tako mu je pa zbila le dve luknji v klobuk in mu ožgala srajco in nekaj kože na prsih in roki.

Kjer se prepirata dva... V pondeljek zvečer sta se začela prepirati na državni cesti v Medvodah dva fanta. Začela sta prepir brez vzroka. Temu prepiru pa je hotel napraviti konec neki voznik, ki je vozil mimo prepirajočih se fantov. Stopil je z voza in je planil nad nju z obrnjenim bičevnikom. To voznikovo vtikanje v privatne zadeve pa ni bilo prav nič povolji enemu izmed fantov. Pograbil je kopačo in je udaril z njo voznika po levi rami in ga znatno poškodoval.

Napad. Dne 13. t. m. je neki 50-letni čevljar napadel Ivano in Jero Sever iz Lukovice na njunem stanovanju radi neke dedščine. Čevljar je oba Severjeva namlatil z burkljami in ju znatno poškodoval.

Dva zoba mu izbil. Posestnikov sin France Seršen iz Klanca pri Kamniku je te dni poklical radi neke stvari na odgovor 15letnega kovaškega učenca Jerneja Grošlja. Vsled tega se je Grošelj silno razburil. Pobral je kamen, debel kakor pest in ga je zalučil v svojega nasprotnika s tako silo, da mu je pri tem izbil dva prednja zoba.

Rop. Dne 6. t. m. sta ustavila posestnikovo ženo Ivano Knific iz Vranščice pri Kamniku na potu skozi gozd med Vranščico in Srednjimi Gameljnami dva moža, z grožnjo, da jima mora dati ves denar, ki ga ima pri sebi. Knifičevka je dala razbojnikoma denarnico, v kateri sta bili dve kroni in nekaj vinarjev denarja. Lopova sta ji vzela tudi zlat poročni prstan, na kar sta zbežala v gozd. Dva sumljiva moža je orožništvo že aretiralo in ju izročilo deželnemu sodišču v Ljubljani. To je že drugi rop, ki se je izvršil v okolici Gameljev.

Aretacija tatinskih ciganov. Pretekli pondeljek dopoldne je prišel v neko gostilno v Sneberjih pri Devici Mariji v Polju 37letni ciganski godec Martin Seger in njegova 38 let stara žena Marija. Vprašala sta gostilničarja, če ima ogrske krone. Gostilničar je vzel iz omare skledico s 137 kronami in je pustil, da sta iskala cigana med denarjem ogrske krone. Ko je ciganka menjala okrog štirinajst kron, se je oddaljila s svojim možem iz hiše. Cigan in ciganka sta krenila proti Mostam. Kmalu pa je gostilničar zapazil, da mu je ciganka ukradla iz skledice osemdeset kron. Oba cigana je gostilničar ovadil in še isti dan so ju prijeli v Udmatu in ju izročili deželnemu sodišču v Ljubljani.

Aretacija. Predvčerajšnjim je orožništvo na Črnučah aretiralo 42-letnega mlinarja vdovca Franca Močnika iz Domžal, ker je bil na sumu, da je v zadnjem času izvršil več tatvin. Orožništvo je Močnika izročilo deželnemu sodišču.

Uboj v Lokanji pri Konjicah. Minoli ponedljek so našli delavci dninarja Ivana Molka s polenom, ki je ležal poleg njega, ubitega. Ubil ga je baje neki pisar Jos. Šigert, ki pa je zbežal neznano kam. Molek je bil strašno razbit. Dan za dnem se tu vrše nevarni, unogokrat, kot tokrat, celo smrtni poboji. Kaj je temu krivo? Pač nič druzega kot razdivjanost, ki jo dan za dnevom širijo med našim ljudstvom oprode konjiških nemčurjev. Najprej delajo zdražbo, potem podpihujejo in nazadnje pridejo sadovi tega dela: uboji, poboji in klanja. Kamor se ozreš, povsod vidiš iste rezultate, koder sveti nemška kultura. Je že res neko prokletstvo nad to raso, kot je bilo nekoč nad Huni. Uničijo in poteptajo vse, kar jim pride na pot. In ti ljudje hočejo biti — našega naroda učitelji!!

Grozen čin 9letnega fanta. Iz Sv. Marjete pri Mariboru, Dne 9. t. m. je bila učiteljica Pavla Avguštinčičeva po zajutreku in med šolskim poukom večkrat napadena od silnih krčev, tako, da je moral nadučitelj Ahič poklicati zdravnika. Le ta je na učiteljici takoj spoznal sledove zastrupljenja. Njegova pozvedovanja so imela tudi takojšen presenetljiv uspeh. Pokazalo se je, da je učiteljici nek 9letni deček, imenom Ivan Gojčič, spotoma, ko ji je nesel mleko za zajutrek, nakapljal v mleko — volčjega soka (Wolfsmilch). Paglavec je storil to radi tega, ker je bil radi neubogljivosti in nemarnosti že večkrat zaprt. Skratka: fant je hotel svojo učiteljico iz maščevanja zastrupiti. — Neverjetno se nam skoro zdi, da je kaj tacega sploh mogoče. Da, šnopsarska nemčurska kultura po Ptujskem polju, jo je že daleč dovedla, celo tako daleč, da vzgaja otroke v morilce!!

Žrtev hipnotizerja. Kakor se iz Budimpešte poroča, je dobil te dni tamošnji nemški konzulat obvestilo, da je neki slepar odpeljal 19letno deklico, gospodično Wunderlich pl. Helenenfeld. V obvestilu je bila tudi prošnja, naj se pobegli par prime. Po popisu omenjenega para se je dognalo, da sta bila dva podobna najela v nekem budimpeštanskem hotelu sobo, na kar sta kmalu izginila. Ugrabljena deklica je hčerka neke tamošnje tovarnarke. Odpeljal jo je neki Ziffer, ki jo je hipnotiziral. Par se je odpeljal najprej na Dunaj in od tam v Trst, kjer se je izgubila za njim vsaka sled. Dodatno k temu poročilu pristavljamo, da je tržaška policija predvčerajšnjim aretirala omenjenga Zifferja.

Velika poplava v Gradcu. Deževje je povzročilo dne 16. t. m. v Gradcu pravo katastrofo. Že opoldne je deževalo. Okrog 5. popoldne so se pa zaporedoma trgali oblaki, grmelo je in treskalo, in toča je padala. Vode je bilo toliko, da so bile nekatere ulice več ur izpremenjene v kanale. Tramvajski promet se je moral ustaviti. V nekaterih delih mesta so bile vse kleti polne vode, drugod pa je voda udrla tudi v prodajalne, v stanovanja, kavarne in hleve. Škoda mora biti velikanska, a doslej je še nikakor ni mogoče preceniti. V neki hiši v Nagler-Gasse je občinski delavec Ilfinger utonil. V sosedni hiši so pa našli v kleti 60-letnega tiskarja Wiedenhoferja mrtvega. Voda je stala v stanovanju do stropa. Iz raznih hlevov so ušli splašeni konji. Tudi iz okolice poročajo iz vseh krajev o velikih poplavah. Mnogo živine je utonilo.

Smrtna nesreča v Št. Jurju ob j. ž. V kamenolomu je ponesrečil v ponedeljek delavec Jurij Zelič iz Kalobja. Neka skala, ki jo je lomil, se je nad njim vtrgala in ga na smrt pobila. Umirajočega so ga prenesli v celjsko bolnico, koder je še istega dne proti večeru izdihnil.

Najdeno truplo. Niže Ptuja je Drava vrgla na suho truplo ponesre-

čenega pijonirja Maksimilijana Klapfa. Pokopali ga bo na tukajšnjem pokopališču.

Ponočni napad. 14. t. m. zvečer sta šla zakonska Glančnik skozi Dravsko ulico v Mariboru, kar jima pride nasproti mesarski pomočnik Fran Čuješ in ju začne brez najmanjšega vzroka pretepati. Kar je padel Glančniku z glave klobuk in mu ga je žena hotela pobrati. Komaj pa se je pripognila, ko ji zasadi Čuješ 30 cm dolg nož v leva prsa. Ker je fant pri tem nož tudi potegnil, ji je prerezal vsa prsa gori do leve rame. Čuješa so naslednjega dne prijeli in oddali okrožnemu sodišču. Nož je ukradel v neki krčmi, koder je pred svojim zločinom popival.

Poprava na Ogrskem. Dne 15. t. m. ponoči so se nad szatmarsko veliko županijo na Ogrskem večkrat utrgali oblaki in povzročili veliko povodenj. Škoda znaša več kakor tri miljone.

Neurje na Ruskem. Kakor se iz Odese poroča, je te dni v jekaterinslavskem okraju strahovit ciklon razrušil več vasi. Več kakor sto oseb je težko poškodovanih, dve sta umrli. Več vlakov je skočilo s tira. **Dnejster in Prut sta preplavila vso okolico. Mnogo** vasi in nekoliko mest je pod vodo, ki še vedno narašča.

„Otrok Pariza"

ta senzacionelni film v 7 dejanjih, ki se predvaja dve uri, se bode predstavljal štiri dni, od sobote 26. do pondeljka 29. t. m. v „Kino-Idealu". Najboljši film poletne sezije.

Ljubljana.

— **Največji pomp** za svoj katoliški shod delajo klerikalci s — Poljaki. Poljaki so katoliški narod, ki so v boju s pravoslavno Rusijo in s protestantovsko cerkvijo — zato pride vera pri njih bolj v poštev nego drugod (kljub temu rede na svojem telesu žide!). Pri zadnjih volitvah v Galiciji pa se je pokazalo, da klerikalci tudi v Galiciji vero izrabljajo in preds. ljudske stranke je povedal resnico, ko je rekel, da so začele stranke spoznavati, da postaja tudi na Poljskem katolicizem le — politično sredstvo. Poljaki pridejo v Ljubljani na katoliški shod morebiti v dobri veri da gre za slovensko ali slovansko stvar. Zato bi bilo umestno, da bi se Poljakom pokazalo, h komu pridejo v gosti. **Dobro bi bilo, da bi Slovenci v poljskih listih pojasnili Poljakom, kdo je izdal Ljubljano, kdo je uničil slovensko narodno zavest, kdo so možje: ala Šusteršič, Krek et tutti quanti. Morebiti** bi se izdala posebna brošura v poljskem jeziku, ki bi Poljakom pojasnila naš položaj in jim odprla oči, da bodo vedeli, zakaj jih slovenska Ljubljana ne bo sprejela kot slovanske goste.

— **Dr. Zajec je klerikalna korifeja,** s katero morajo računati vsi tisti, ki so na kak način od klerikalcev odvisni. O njegovih zmožnostih v politiki v dež. odboru int udi drugod se je že pisalo. Dr. Zajc pa je lahko mogočen, ker ima lepe dohodke. Naštejmo jih le nekaj. Kot zdravnik tobačne tovarne ima okroglo 4000 K na leto, pri okrajni boln. blagajni okrog 5000 K pri raznih bolniških podpornih društvih 2000 K od raznih zavarovalnic kot zaup. zdravnik 2000K, kot dež. odbornik 6000 kron, dijet od službenih potovanj 1000 K, od privatnega zdravljenja tudi najmanj 3000 K. Vseh dohodkov na leto ima gotovo do 24,000 K. — Dr. Zajec pa je predvsem »politik« potem šele zdravnik. On zdravi kar na dištanco, kakor sodnik in napiše recept. Na obč. zboru okr. boln. blagajne se je pritožil celo eden iz Katoliške tiskarne, da dva zdravnika nobenega ne preiščeta. To se je tikalo dr. Zajca in dr. R. Dr. Zajec si rad oddahne pri dobri kapljici od svojega preobilega dela — dasi je bil na abstinenčnem kongresu slavnostni govornik. To ima vpliv tudi na njegovo službo. Kadar ga bolnik kliče na dom, pravi dekla, da so gospod že zunaj. V resnici so pa gospod v kavarni pri politiki. Dr. Zajec tudi kot zdravnik pokaže svojo politiko in je rad pristranski. Dr. Zajec je: poslanec, uestni svetnik, član izvrševalnega odbora S. L. S., dež. odbornik, načelnik jugoslovanske zveze itd. itd. in vse to mu je več, ko bolniki. Doma se ga težko dobi, ako pa je slučajno doma, pa bolnika malo preceni, potrošta in napiše recept — ali pa ga pošlje k drugemu zdravniku. Tobačnim delavkam pravi, da ima zanje samo v tovarni uradne ure doma pa ne. Ali more biti to tovarni po volji, ali je to za delavke zdravo? Bolniki, ki niso sami klerikalci, ne hodijo radi k njemu. Seveda dr. Zajec je klerikalna korifeja — in kdo bi se mu upal kaj reči. Godi se mu dobro — ni čuda, da ne čuti tuje bede, pomanjkanja in trpljenja. Po kršč. soc. pravičnosti je prav, da ima eden 24.000 — drugi pa nič.

— **Neplodna domišljavost.** Prejeli smo: Te dni sem dobil v roko »Omladino«, glasilo nar. rad. dijaštva (št. 1—4) in ker se zanimam za literarno kritiko, sem prečital najprej poglavje »Literatura«. Gospod kritik vihti ondi svoj kritični cepec, pa trga in mesari, da bi bilo grozno, če bi ne bilo komično. Cankarja so tudi že vrgli z oltarja in kritik piše o »Milanu in Mileni«: »Ljubezenska pravljica to ni, pa naj bo Milena še tako smešna včasi in Milan še bolj bedast«. Ta logika imponira. Kritiku je pravljica to, kar je smešno in bedasto. »Tehnika enostavna, dejanje zehavo, jezik težkopaden (= schwerfällig!) in moreč s svojimi brezštevilnimi primerami«. Cankar, pojdi se k kritiku učit! Knjigo »Naša vas« je odpravil kritik s 14 vrsticami. Jako milostno. — Knjige »Matice Slovenske« je pometal brez okoliščev v koš, češ da so suhoparne, povesti razstegnjene, banalne, v zmašeni strukturi, potresene s trivinarskimi modrostmi, šablonske itd., ter vzklika: »Cétait un temps, madame, ko je Matica nekoliko(!) skrbela za kulturo — pa ne samo(?) za literaturo«. Torej z literaturo se ne skrbi za kulturo? — Končno piše »Omladina«: »Matica« daruje o priliki svoje petdesetletnice kulture gladnemu slovenskemu inteligentu: Bibliografijo, Funtkovo »Tekmo«, več ko dovolj znane »Narodne« in Mencingerja. Imamo pač dosti rodoljubnih in častitljivih »Družb« in »Matic«, ki se nikjer ne morejo povzpeti nad nivo srednje- in nižjevrstnih publikacij in katerih trdokostna hierarhična uprava se mora zadovoljiti s starejšo literarno registraturo, premalo pa inicijativnih, moderno izobraženih posameznikov, ki edino odpirajo s svojo požrtvovalno podjetnostjo narodu nove vire nove kulture.« — Ali ni to sijajen dokaz moderne izobraženosti? Faust zameta vse, »Narodne pesmi« so mu nižjevrstna publikacija in dr. Mencingerjevi spisi spadajo v registraturo! Kaj bi neki rad za 50letn. »S. M.«? Ker se je kritik očividno povzpel na najvišji nivo, naj blagovoli trdokostni hierarhiji »S. M.« sestaviti program, ki bo zadovoljil vsaj polovico Matičnih članov in — glavno! **— pove naj, kdo ta program izvrši!** »S. M.« vabi vsako leto vse pisatelje beletriste in znanstvenike, na sodelovanje ter razpisuje tudi častne nagrade. Toda spisov ni dovolj in izbere skoraj nobene. Naj napiše veleučeni slovenski inteligent kaj velikega, visoko-kulturnega! Njegova dela izvestno ne bodo nižjevrst. publikacije. Naj da iniciativo in naj odpre nove vire nove kulture! Mi čakamo z napetostjo. »Omadina« in njen kritik naj dokažeta, da ne diši v njunih besedah le gobezdava neplodna domišljavost! »Starejšina« (na str. 52.) ima prav ko piše dijakom, da je »zdaj čas **delati**, — čas integracije, **ogibajmo se cepljenja!**« Tudi mi pravimo: **Delajte, pišite, ustvarjajte**, — doslej ste le zabavljali! Matičar.

— **Šentjakobska dekliška šola** si tu in tam pomnoži svojo slavo s kakim vencem in tudi letos si jo je pomnožila. Sicer je ta venec iz suhih rož, ki so podobne onim, ki rastejo — ob bregovih Ižice, ali uspehi na tej šoli so tudi letos taki, da ne zaslužijo niti venca iz teh Ižčinih rož. Znano je, da je na tej šoli cel regiment ženskih učiteljskih moči pomnožen z dvema katehetoma, ali včasi se ne ve, je li komandant na tej šoli ravnateljica ali — katehet Čadež. Večina gospodičen učiteljic je namreč na tej šoli zelo pobožna ali tudi pobožnost ima svoje meje, posebno če eksponira v — tercijalstvo. Ali tudi to rimsko »kulturo« bi še človek prenesel in tudi stariši bi jo prenesli, če bi ta ne metala svojih dolgih slin na pouk in učne uspehe. Pa tu trpe — otroci. Tu pa nastopajo nekatere pobožne učiteljice s sekaturami in kapricami, ki ne spadajo v šolske sobe in katerih niso dolžni prenašati niti otroci, pa tudi ne stariši. In nič kot kaprica je to, če učiteljica zahteva od učenk višjih razredov, da morajo hoditi v šolo počesane kot — sv. Uršula v altarji, ali če katehet zahteva od učenk vsak mesec spovedni listek, drugače ji preti nevarnost, da v veronauku dobi slab red, ali niti gdč. Z. niti g. Č. nimata privilegija s takimi naslenostmi sitnariti med šolskimi sobami, ker nista, na kratko povedano, za to plačana. Ali rekord v sekaturah hoče zadnje čase na tej šoli doseči gdč. Šerčeva ki si je vtepla v glavo, da ji morajo hoditi učenke poleti in po zimi zjutraj ob 7. uri v šolo, da jih izpraša lekcije, ker jim drugače daje slabe rede! No, in to prakso je ta gospodična tudi letos izvrševala. — Učenke, ki jih starši niso hoteli poditi zjutraj iz postelje in brez zajutrka ob 7. v šolo, so iz zlobne maščevalnosti dobile kar mogoče — slabe rede! Mesto da bi taka-le učiteljica izpraševala, kar je njena službena dolžnost, učenke lekcije med uro, si samolastno prisoja oblast, ki meji na predrznost! Ali starši so te prepotentnosti do grla siti in zato naj tudi javnost izve o njih. O g. Čadežu pa tudi le še to: Med poukom naj pusti Husa in M. Lutra na miru! Poučuje naj svojo predpisano tvarino, pa to dobro, če jo zna. Saj ve, da nima v višjih razredih več nedoraslih otrok. Smešno pa je, če se takle katehet, ki ni použil v ljubljanskem lemenatu druge hrane, kot nekaj plitve površnosti, repenči nad slovanskimi mučeniki in svetovnimi učenjaki, ako se repenči nad kakim Husom, ki je bil rector magnificus na praški univerzi, ali nad učenim dr. Lutrom, ki jima g. Čadež niti do kolena ne seže. Pri taki učni metodi seveda potem ni čuda, da so učni uspehi na šoli tako briljantni! Pa se gotovi krogi zelo motijo, če menijo, da so zavodi kakor žensko učiteljišče, naš dekliški licej in šentjakobska šola, teritorij, kjer se ima sejati klerikalna pšenica, kajti poskrbeli bomo za to, da jo bo toča pobila, še predno bo pšenica — zrela!

— **Kaj je z Zvezo dramat. društev?** Z Gorenjskega nam pišejo: Kaj je z Zvezo dramatičnih društev? Od odbora ne dobimo odgovora. Kdaj so seje? Kaj počne odbor? Mi še dosedaj, po preteku 10 mesecev od ustanovitve nimamo nobenih pravil. Slavno uredništvo blagovoli nam pojasniti, ali odbor Zveze še obstoja ali ne! Prosimo! Enako pismo smo prejeli s Sp. Štajerske.

— **Za slovenske zdravnike v Srbiji** je daroval nekdo 10 K. Hvala lepa. Ker je podpora za pomoč slovenskim zdravnikom nujno potrebna da se jim oskrbi sanitetni materijal, prosimo vse prijatelje, da po možnosti prispevajo.

— **S. F. K. Ilirija** ima danes zvečer ob pol 9. sejo v »Nar. Domu.«

— **Hišo popravili.** Pri Kolovratu pred Škofijo so popravili in pobelili hišo. S tem so zginili raz zid vsi sledovi od krogelj izza septemberskih dogodkov. Ako se gre v Trst in pogleda na hiše, zadete od strelov, se vidijo še zmerom sledovi; posestniki jih ne odstranijo. V Ljubljani je drugače. Splošna govorica gre, da se je omenjena hiša popravila z denarjem »Kranjske šparkase« in da ga je še precej ostalo za gospodarja. Tukaj hiša, v škofiji pa nove orglje za 26.000 K. Šparkasa že ve, kje se morajo luknje mašiti.

— **Štrajk pri Tönniesu.** V sredo popoldan so pričeli štrajkati kovinski strugarji v Tönniesovi tovarni. Vseh štrajkujočih je okrog 25. Vzrok temu je ta, da je prišel v omenjeni oddelek neki nov inženir, ki odtrguje delavcem akordantom na plačilu. Omenjeni inženir pravi, da ne smejo delavci več zaslužiti kakor po 7 kron na dan. Ako slednji zaslužijo kaj čez 7 kron na dan, jim ta inženir vse odtrga. Delavci zahtevajo to, kar je bilo do sedaj. Kolikor kateri izmed njih naredi, toliko naj se mu tudi plača. Včeraj popoldan so poslali dva moža k temu inženirju. Ker pa nista nič opravila, so dlavci takoj zapustili delo in odšli domov.

— **Nadgasilec Lavtižar.** Znani »nadgasilec« Lavtižar v Spodnji Šiški sili s svojo hinavščino povsod v ospredje in to tako predrzno, da se poštenemu človeku naravnost studi. Puhloglavi »nadslomškar« jo je na občnih zborih gasilske »Zveze« večkrat prav debelo dobil po svojih hinavskih ustnicah, katere vleče in zavija, da se takoj spozna, da ne govori resnice. Zvijačneža so pravi in vneti gasilci kmalu spoznali ter ga ednostavno vrgli iz zavezinega odbora, v katerega se je bil usilil. Nepozabni tajnik pokojni Fr. Ks. Trošt, modri starina Ogorelec, oče gasilcev Doberlet in drugi za gasilstvo vneti gospodje so v laskaču Lavtižarju kmalu spoznali — hinavca in egoista, zato so ga odstranili. Prav so storili. S tako pijavko proč, čim prej tem bolje. O Lavtižarjevi hinavščini za danes samo nekaj. Že dolgo časa se dela Lavtižar zvestega abstinenta in je tudi član tega društva, pa ljudje božji, poglejte malo bliže in spoznate pri priči, da vodo sovraži — in pridno uničuje alkohol. Za tem dokazom pridejo polagoma še drugi na vrsto, da bo lahko vsakdo spoznal, kaj in kdo je tajnik gasilske zveze.

Gasilci.

— **Ali Ljubljana nima cestarjev?** Hišni posestnik nam piše: Naše mesto je vse v zelenju in cvetju. Cvetja je sicer letos manj kot lani, zato pa zelenja več. Najširše ceste in najlepše ulice so vse zelene od trave in cvetečega plevela. Celo kopriv ne manjka sredi mesta. Čemu imamo toli široke ceste, če so napol zaraščene? Ali ni v Ljubljani nič cestarjev? Oglejte si predkraje, Sredino in okoliške ceste! Malo več reda bi ne škodilo in bi bilo še lepše.

— **Poziv izvoščeka.** Dne 13. t. m. v nedeljo peljal je izvošček Matija Dežman v Ljubljani, Krakovski nasip hišna štv. 24 nekega gospoda iz Zvezde na državni kolodvor in med potjo na Dunajski cesti so še prisedle dve dami. Ko sem peljal na kolodvor v Šiški na kamniški vlak zjutraj, so vsi izstopili in odšli, ne da bi kateri plačal voznino, katero računam K 1.40. Pozivljam dotičnega gospoda, ki mi je po obliki znan, da nemudoma poravna ali dopošlje ta znesek, sicer bom primoran strožje korake nastopiti.

A. Dežman.

— **Bojevita Katra.** Na Poljanah živi kuharica, ki ji je ime Katra, rajše pa sliši na ime Kati, ker ji to zveni malo bolj fino, gosposko. Katra ni več mlada, stara pa tudi še ne, šteje takole okolu 40 let ali srce ji je mlado in ljubezni željno kot srce kakega osemnajstletnega dekleta in ker ji je mož v Ameriki, si je izbrala ljubčka, ki jo je nekaj časa tolažil v njenem slamnatem vdovstvu, potem se je je pa menda naveličal in zapustil. Vsaj tako se da razlagati burni prizor, ki se je včeraj odigral med Katro in tem njenim ex-ljubčkom na ljubljanskem trgu in sicer v času, ko je tam največ ljudi, ki so imeli zastonj prav lepo zabavo. Katra je namreč nakupovala na trgu in ko je že hotela oditi domov, je zagledala svojega nezvestega »fanta«. Vzkipela ji je kri in vrgla se je na nesrečnika, udarila ga parkrat od zadaj, potem ga je pa prijela in ga vrgla po tleh. »Da bi mene baba po tleh metala!« je preklel v sebi nezvesti ljubimec, prijel Katro čvrsto v roke in jo telebnil v lužo, ki jih je več na trgu radi deževja, tako, da je bila bojevita kuharica vsa umazana, lasje so se ji skuštrali in nakupljene reči so letele na vse strani. In konec? Kaj enostaven: Katri se je v dotiki z vodo oblažila kri, vstala je, vrgla še na ex-ljubimca par kosov salate, ovila si z robcem glavo in — odšla proti domu. Ako je ta ljubezenski roman sedaj končan, tega ne vem, ali bojeviti Katri bi dal vendar nasvet: naj si izbere bolj zvestega ljubimca.

— **Razredna loterija.** »Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani je bila določena kot poslovno mesto c. kr. avstr. državne loterije ter sprejema predznambe na srečke, ki se bodo razpošiljale meseca avgusta t. l. Z ozirom na to, da je zanimanje za te srečke jako veliko, se opozarjajo interesenti, da se kmalu priglasijo.«

— **Kinematograf »Ideal«.** V petek 18. t. m. specialni večer s sledečim sporedom: 1. Žvižg zna telovaditi. (Komično. Samo popoldne). 2. Poslednja pesem. (Drama. Samo popoldan.) 3. Matterhorn. (Potovalni film.) 4. Tuji sluga. (Veseloigra.) 5. Taborjenje angl. prostovolj. konjenice. (Naravni posnetek). 6. Leopardska kraljica. (Drama. Samo popoldan.) 7. Opoprana povest. 8. Stare matere uspavanka. (Nordiskfilm v *treh dejanjih* senzacijska drama s *Psylandrom*; samo zvečer. 9. Tontolini in dvoje starih devic. (Velekomično. Samo zvečer.) Jutri »Bele lilije«, senzacijska drama. V torek »Jajčja moč«, sijajna francoska drama. Drugo soboto pa do torka krasna drama »Otrok Pariza« v 7. dejanjih.

Trst.

Ciril-Metodova veselica v Barkovljah. V nedeljo dne 6. t. m. se je vršila C. M. veselica, katero sta priredili rojanska in barkovljanska podružnica s sodelovanjem pevskih društev »Adrije« in »Zarje«. Obe društvi ste izvršile pevske točke programa v popolno zadovoljnost občinstva. Presnetil nas je pa takozvani rojanski »šrameloktet«, kateri je s svojo harmoniko in različnimi popolnoma nasprotujočimi si godali, nekako neprijetno uplival na mnogobrojno občinstvo. V dobri veri, da se gospodje »šramlji« brezplačno žrtvujejo za družbo, smo zatisnili obe očesi. Toda po zatrdilu nekaterih podružničnih odbornikov so bili ti »godbeniki« plačani zelo dobro za svoje škripanje. Mi bi tega ne spravljali v javnost, da ni nedeljska »Edinost« v poročilu imenovane veselice, med drugim objavila sledečo reklamo: Med pevskimi točkami in k plesu je sviral prav izborno rojanski šrameloktet. Ta je vreden najboljšega priporočila, ker ume, kaj se pravi delati in žrtvovati se za narod. Torej za slabo delo se pustiti dobro plačati in to na veselici, katere čisti dobiček je namenjen za našo prepotrebno šolsko družbo, se pravi delati in žrtvovati se za narod??? Na zadnji veslici C. M. podružnice v Koloniji je brezplačno sviralo polovico godbe NDO, in godba iz Kolonije. Radi tega bi priporočali našim C. M. podružnicam, da se v prihodnje, ako ne morejo za svoje prireditve v korist družbe pridobiti godbo brezplačno, poslužujejo v prvi vrsti tistih godb, katere so že za družbo brezplačno nastopale. Poročevalcu »Edinosti« pa nujno priporočamo, da prihodnjič ne poroča vedoma neresnice. Paleževina II.

Popravki in pojasnilo. Tiskarski škrat nam je včeraj v tržaški rubriki zelo ponagajal. Naraščaja »Šentjakobskega Sokola« ni bilo 130, mpak 230; v prvem letu ni obiskovalo Ciril Metodovo šolo 74 **let**, ampak **otrok**. — Glede načelnika »Šentjakobskega Sokola« smo od merodajne strani poblaščeni izjaviti, da br. E. Jezeršek uživa splošno zaupanje pri Sv. Jakobu in nihče niti ne misli na tako zapostavljanje. Najbrže je ta vest zmota iz dogodkov v mestu, še pred ustanovitvijo »Šentjakobskega Sokola« niso imeli niti najmanjšega upliva in ga tudi v bodoče ne bodo imeli. — **Op. uredn.:** Od vodstva »Šentjakobskega Sokola« smo naprošeni, da v prihodnje priobčujemo enake vesti le v sporazumu z odborom. Prosimo našega tržaškega poročevalca, da to upošteva.

Tržačanom znan nečloveški slučaj služkinje, ki je vrgla 16mesečn. ga otroka v morje, in ki je vzbudil toliko senzacije po Trstu, ima »Slovenski Ilustrovani Tednik« v številki tega tedna naslikan in opisan. — Prihodnji teden bodo priobčene slike naraščaja »Šentjakobskega Sokola« s primernim spisom.

Pozivljamo starše vseh onih otrok, ki so letos nastopili na sokolskem zletu na Opčinah, da se vpišejo v »Sokola« pri Sv. Jakobu. Njih otroci bodo le v tem slučaju brezplačno lahko obiskovali telovadbo naraščaja, ki jo »Sokol« uvede s prih. šolskim letom. Istotako vabi tudi »Sokol« obrtni naraščaj, da se čimprej vpiše.

Imenovanja na Družbinih zavodih v Trstu. Družba sv. Cirila in Metoda je imenovala v svoji zadnji odborovi seji sledeče učiteljsko osobje definitivno: Sv. Jakob: Egon Jezeršek, Marija Baran, Amalija Hartman, Marija Heren, Marija Kmet, Marija Pfeifer; Acquedotto: Klotilda Burger, Marija Medič. Učitelj Jožef Ribičič je premeščen v Krmin in tam imenovan za definitivnega voditelja.

Osebna vest. Učitelj srbske priv. šole g. R. Miseta zapusti svoje dosedanje službeno mesto in gre v Bosno na neko srbsko šolo.

Mesto bankovcev — kosci papirja.

Prizadet je v tej aferi neki nadporočnik, ki pa nima nobene zveze z Redlom. Goljufal je neki inženir, ki pa ni v stikih z inženirjem Payerlem.

Torej stvar se je zgodila tako-le:

Nadporočnik Rudolf Seidl je naznanil pri poštni direkciji, da mu je poslal njegov svak Anton Kerner iz Budimpešte 12. t. m. denarno pismo, v katerem bi imelo biti 110.000 kron denarja; 14. t. m. je dobil pismo, čisto kakor določajo predpisi.

110.000 kron — nikjer!

Vesel je nadporočnik odpri pismo, — kaj bi ga ne, ko gre danes človeku trda za denar, še celo civilistu —. Gotovo mu je v trenutku, ko je odpiral pismo, delovala fantazija še živejše kot Kaniji in mrtvemu Prochazki, ki živi na Bledu. Bog sam ve, kakšno razkošje dunajskih večerov si je slikal nadporočnik, ko je odpiral pismo. Toda, ko ga odpre — gorje — mesto bankovcev zagleda nastrižen papir; čisto navaden papir, kakršnega se vporablja za najvsakdajnejše potrebe. Pogleda nadporočnik na kuverto: pečat je nepokvarjen; pogleda v kuverto — toda tam ni denarja.

Nadporočnik hiti na pošto.

Kaj ne bi — saj bi ti preljubi bravec tudi hitel pripovedovat, da so denarji „fuč" — in še kaj drugega. Tako tudi nadporočnik. Pošta se je podvizala. Začele so se preiskave, ki so prisilile odpošiljatelja Kernerja, da je priznal, da je on poslal mesto denarja — papir.

Zakaj?

Zašel je v dolgove, ker je na borzi zapravil ves svoj denar. Da bi se rešil teh sitnosti, je sklenil goljufati. Imel je poslati nadporočniku denar; za 110.000 K bank. V to svrho je nastrigel več kosov papirja v velikosti tisočkronskih bankovcev. Namočil jih je z vodo ter dal v kuverto. Nato je narezal še en kupček takšnih papirjev; na vrh kupčka je položil 1000 K bankovec in poklical dva tovariša, da vidita, da pošilja — bankovce. Seveda sta tovariša mislila, da so vsi takšni kot zgornji. Nato je bil kupček papirja z bankovcem dan v kuverto in zapečaten.

Po poti na pošto

se je Kernerju kljub temu, da ga je spremljal neki sluga, posrečilo zamenjati kuverti. In na pošto je dal ono kuverto z namočenimi papirji. Kuverto so tehtali v Budimpešti. Ko so jo pretehtali na Dunaju, so pa spoznali, da je za 8 gr. lažja.

Zakaj je namočil papirje?

Kerner je pisal nadporočniku, naj bo previden pri sprejemu denarnega pisma. Računal je na to, da bo pismo

vsled izhlapevanja vode postalo lažje, — kar se je tudi zgodilo — in da bo nadporočnik vsled tega odklonil sprejeti pismo. Pismo bi ostalo na pošti in pošta bi bila odgovorna za primanjkljaj, ki bi znašal nič manj in nič več kot 110.000 K. Toda nadporočnik se ni menil za tisto diferenco 8 gr. Mislil si je najbrže: samo da imam denar. In s tem je preprečil načrt svojega prijatelja Kernerja, ki tudi v nesreči ni hotel izrabljati nadporočnika, temveč si je izbral za žrtev pošto. To se more reči, da je Kerner pokazal, da zna ceniti prijateljstvo. Samo ne vemo, če se bodo na to lastnost sodni organi kaj ozirali, ko bodo presojali duhovitost Kernerja na podlagi kazenskega zakonika.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Bolgarska odrezana od Evrope.

Belgrad, 17. julija. (Srbski tiskovni urad »Dnevu«.) **Danes je prejel ministrski predsednik Pašić po ovinkih iz Sofije brzojav od urednika Natoviča, ki v imenu tisočev tujcev v Sofiji, odrezanih od sveta, protestira proti temu, ker Srbija baje zadržuje pošto za Bolgarsko in prosi, da bi se našel način, da bi se pošta navzlic vojni na Bolgarsko dostavljala.**

Ker Srbiji ni dana možnost, da bi se stavila v direktno zvezo s Sofijo, izjavljajo na merodajnem mestu tempotom, da je Bolgarska sama še pred petnajstimi dnevi pretrgala vsako poštno in brzojavno zvezo s Srbijo skozi samo Srbijo in za to gredo brzojavi po ovinkih, ne skozi Srbijo a pošto iz Evrope instradirajo drugim potom tako, da ona niti ne prihaja do Srbije. Na ta način Srbija ni niti kriva in tudi nima možnosti urediti zvezo tujcev iz Sofije z ostalim svetom.

Z BOJIŠČA.

Belgrad, 17. julija. (Srbski tiskovni urad »Dnevu«). **Zadnje štiri dni iz bojnega polja skoraj nobenih poročil. Javlja se, da so Bolgari napadali izpred Krive Palanke na srbsko levo krilo, ali so bili energično odbiti. Večjih operacij ni bilo.**

Danes se javlja, da so Bolgari napadli z veliko močjo srbsko pozicijo Bosiljgrad, ki se nahaja dvajset kilometrov od srbske meje, na bolgarskem ozemlju, severno od Čustendila, ali četudi so se Bolgari nahajali v številni premoči, niso se Srbi umaknili niti za korak, temveč so odločno odbili napad.

Zadnje dni se uspešno nadaljuje prodiranje srbskih čet na fronti Krive Palanke. Predvčerajšnjem ob štirih popoldne so Srbi zavzeli z naskokom Žuti Kamik. Sprednja pozicija bolgarskega desnega krila pri Čustendilu je razbita. Bolgari so bežali v največjem neredu in so pretrpeli ogromne izgube. Nekateri oddelki srbskega levega krila so včeraj zavzeli bolgarsko »karaulo« (utrdbo) Dukat, odkoder so pognali Bolgare, ki so se umaknili proti Grnoku.

Odrivanje bolgarskih čet z obmejne fronte se je vršilo na več mestih. Predsinočnjem so Bolgari poskušali v številni premoči prodirati preko Daščanega Kladenca proti Vlasini, ali so bili sprejeti s takim ognjem, da so se kmalu umaknili proti Trnu in Ruju.

Srbska fronta je na celi črti neprebojna. V Macedoniji se nadaljuje s preganjanjem bolgarskih čet proti Malešu in dalje. Srbske in grške čete preganjajo del Bolgarov proti severu. Bolgari so zapustili sotesko Kresno in se umikajo proti Dupnici, ki se nahaja že na Bolgarskem.

Srbske operacije se vršijo zadnje dni brez naglice, sistematično, previdno, z matematično sigurnostjo s stopnjevalnim napredovanjem in zadobivanjem oslonce za daljno akcijo.

SESTANEK PREMIJERJEV V SKOPLJU.

Belgrad, 17. julija. (Srbski tiskovni urad »Dnevu«.) **Včerajšnji sestanek Pašiča in Venizelosa se je vršil v Skoplju in sicer na željo grškega ministrskega predsednika Venizelosa, ki se je izjavil za Skoplje kot kraj sestanka.**

Venizelos je prišel v Skoplje skozi Bitolj, Prilep in Veles predsinočnjim in je sprejel v železniškem vagonu obisk šefa generalnega štaba vojvode Putnika, ki ga je spremljal polkovnik Lešnjanin, bivši srbski vojni ataše v Carigradu. Obisk je trajal pol ure, zatem je pa Venizelos vrnil obisk vojvodi Putniku v vrhovnem povelistvu.

Venizelos je bil na postaji v Skoplju pozdravljen od odposlanstva vrhovnega poveljništva, od grškega vojnega odposlanca in grške kolonije. Venizelos je prišel v spremstvu svojega sina, tajnika in enega vicekonzula. Ob devetih zvečer je bil banket.

Včeraj zgodaj zjutraj je odpotoval Pašič v spremstvu grškega poslanika v Belgradu Aleksandropulosa, srbskega poslanika dr. Spalajkoviča in šefa političnega oddelka zunanjega ministrstva dr. Šajnoviča. Ob sedmih zjutraj sta se oba ministra sestala v železniškem vagonu. Sestanek je trajal eno uro, ob desetih se je razgovor nadaljeval in je trajal do poldneva. Opoldne je bilo v vagonu kosilo, na katerem je bil tudi vojvoda Putnik in spremstvo obeh ministrskih predsednikov.

Kakor javlja današnja »Štampa«, je izjavil Venizelos, da se ne sme privoliti v začasno premirje niti na odhod v Petrograd, dokler se Bolgarska ne obveže, da bodo zavezniki sami rešili svoje spore brez vmešavanja Evrope in dokler ne privoli v demobilizacijo; v Petrogradu naj se rešijo samo postranska vprašanja, a zahtevati se mora tudi vojna odškodnina.

Ob eni popoldan je Venizelos odpotoval v Solun, a Pašič je odpotoval zvečer in dospel v Belgrad danes opoldne. V vseh vprašanjih se je dosegel popolen sporazum.

V Sofiji se še niso spametovali. — Savov in ž njim vojna struja na površju.

Pariz, 17. julija. »Temps« poroča iz Petrograda, da je Savov zopet poklican kot vrhovni poveljnik bolgarske armade in je bil pooblaščen z bolgarsko armado vnovič začeti z vojnimi operacijami. V Petrogradu je ta okolnost vzbudila veliko nezadovoljnost. V tem se vidi, da prihajajo na površje pristaši ožje zveze med Bolgarijo in Avstro-Ogrsko. (To najbolj objasnuje vzrok brezbrižnosti in pasivnosti, ki vlada v Sofiji.) **Ruska vlada je vnovič intervenirala v Sofiji, da bi se odposlal mirovni delegat v Belgrad in Atene. Turška akcija ne vzbuja v Sofiji nobene vznemirjenosti, ker je znano, da bodo velesile na najenergičnejši način nastopile, da se izpolni londonski sklep in ne bodo na noben način prepustile revizije londonskega miru.**

RUMUNSKO PRODIRANJE.

Rumunsko prodiranje povzroča Bolgarija s svojim obnašanjem. Rumunija proglaša, da ne odneha preje, dokler se ne sklene med Bolgarijo in Srbijo mir, ki ga pa Bolgarija nič kaj ne pospešuje.

Bukarešt, 17. julija. **Listi poročajo: Rumunska armada je zasedla vse večje kraje na desnem bregu Donave od Vidina do Tutrakana.**

SOFIJA PRIPRAVLJENA POGAJATI SE Z RUMUNIJO.

Sofija, 17. julija. **Vlada in kralj sta se obrnila direktno na kralja Karola, da naj se ustavi pohod rumunske armade. Govori se, da je bolgarska vlada pripravljena začeti pogajanja z Rumunijo in sprejeti v to svrho avstrijsko posredovanje.** (Dosedaj je bil pogoj rumunske vlade, da se sklene mir med bivšimi zavezniki. Sedaj bo pa posredovala — Avstrija.)

HOMATIJE V SOFIJI.

Sofija, 17. julija. **Ministrska kriza še ni rešena. Najpreje je bil poklican Malinov, da bi sestavil kabinet, kar pa je Malinov odklonil. Sedaj prihaja v upoštev Radoslavov.**

AVDIJENCA V IŠLU.

Dunaj, 17. julija. **Berchtold je bil danes zopet sprejet v avdijenci, o kateri se ni izdalo nobenega uradnega poročila. Ugiba se, da se je posvetovalo o samostojni akciji Avstrije v balkanskem konfliktu. Govori se, da želi prestolonaslednik, da se intervenira v Bukareštu v prilog Bolgarije. Govori se tudi o mobilizaciji 2—3 armadnih zborov. Vse vesti so nepotrjene.**

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Popolnoma nova štelaža s predali za pisarno, kopirna preša in velik atlas se proda. Poizve se v pisarni Šmarda. 631-3

Dva dobro ohranjena damska kolesa s prostim tekom se kupi. Več pri M. Krapeš urarju, Jurčičev trg št. 3. Ljubljana. 645—3

KORESPONDENCA.

Mlad nesrečen mož se želi seznaniti z ravnotako gospo. Pisma pod »Sreča« na »Prvo anončno pisarno«. 650—1

Mlad inteligenten nesrečen poročenec se želi spoznati z enako gospo. — Pisma prosi pod »Jarem«, poštnoležeče Ljubljana. 651—1

Išče se

lokal

za prodajo vina v Ljubljani in sicer takoj ali za september. S koncesijo prednost. Ponudbo z navedbo najemnine pod **I. A. 17** na „Prvo anončno pis.“.

Širite in naročajte ‚Dan‘

Fotografske aparate
in vse potrebščine ima v zalogi
drogerija in fotomanufaktura
„ADRIJA“
v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.
Zahtevajte cenike!

Radioaktivno termalno kopališče
Toplice na Kranjskem
Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenjske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C, daje vsak dan nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in **močvirne kopeli.** Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje, Gostogozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava.**

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slamnike, ki so preje stali	12—14	K	za	6	K
spalne obleke	13—16	„	„	7	„
bele obleke zadnje nov.	40—50	„	„	14	„
prašne plašče	18—20	„	„	10	„

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Vsaki dan

otrdi to prepričanje:
nežno vonjavo, istotako fini okus, — polno zlatorujavo barvo da naši kavi edino le dobroznani, izkušeni zagrebški
„kavin pridatek pravi :Franck:“ s tovarniško znamko „kavin mlinček“.

omp 120/20.644

Del. glavnica: K 8,000.000. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 1,000.000.
Stritarjeva ulica štev. 2, (lastna hiša)
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih
4¾%

Učiteljska tiskarna
: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :
se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.
Litografija. •••• Cene najnižje! •••• Notni stavek.